

Lastensuojelun kokonaisuudistus ja monitoimijainen yhteistyö

Avauspuheenvuoro
Lumo-hankkeen päätösjuhlissa
1.12.2022

Katja Mettinen, ylitarkastaja, lapsiasiavaltuutetun toimisto

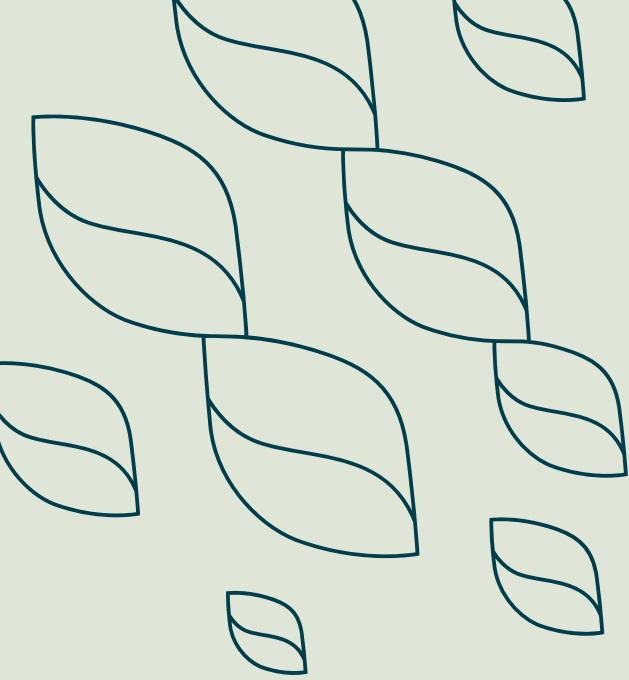
Suojelu lapsen oikeutena

- Lapsen oikeus suojeluun on keskeinen lapsen oikeuksista
- Valtiolla on velvollisuus suojella lapsia ja järjestää turvallinen kasvuympäristö
- Lastensuojelulakia on uudistettu kolmesti: 1936, 1984 ja 2008
- Suomessa lapset ovat ohjautuneet viimesijaisen tuen muodon – eli lastensuojelun sijaishuollon – asiakkaiksi lisääntyvissä määrin aina 1990-luvulta alkaen

”Suomesta on vaikea löytää yhtään pahoinvointia kuvaavaa indikaattoria, joka olisi kohonnut yhtä johdonmukaisesti ja yhtä kauan talouslamoista ja nousukausista, globalisaatiosta ja digitalisaatiosta, tutkimuksesta ja kehittämistyöstä huolimatta.”

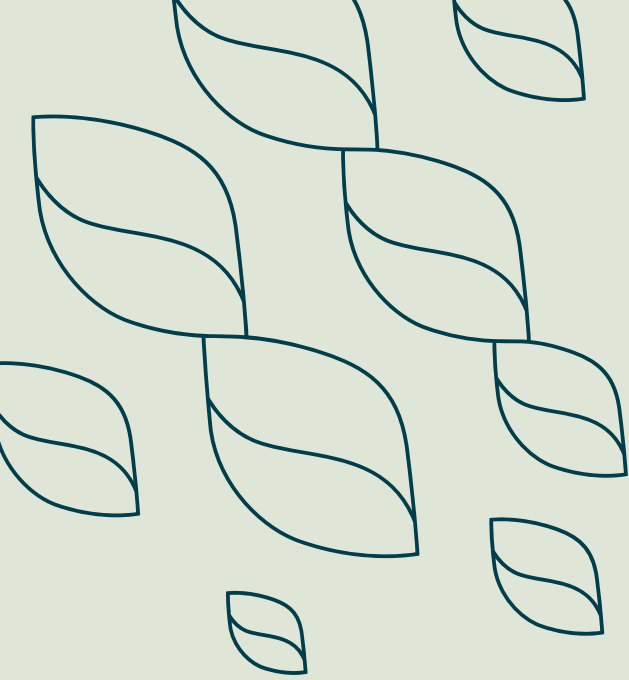
Professori Heikki Hiilamo

Lastensuojelu lapsen oikeuksien kipupisteenä

- Lapsiasiavaltuutettu on toistuvasti nostanut lastensuojelun kriisin keskiöön
- Eduskunnan oikeusasiamies on nostanut lastensuojelun kriisin yhdeksi kymmenestä Suomen keskeisimmästä perus- ja ihmisoikeusongelmasta
- Oikeuskansleri on niin ikään kiinnittänyt huomiota lastensuojelun ongelmiin
- Lastensuojelun tarpeen kasvamisen taustalla on useita palvelujärjestelmätekijöitä, useita ilmiötekijöitä ja useita yhteiskunnallisia tekijöitä

Lastensuojelun kokonaisuudistus ja monitoimijainen yhteistyö

- Lapsi-, perhe- ja nuorisopalvelujen kenttää tulee katsoa ja uudistaa kokonaisuutena
  - Lastensuojelu ei ole yksinäinen saareke suhteessa muihin palveluihin eikä pysty yksin vastaamaan kaikkiin palvelutarpeisiin
  - Ei vain lastensuojelulaki vaan kaikki lait, jotka liittyvät toisiinsa
  - Samalla lastensuojelun tehtävä ja paikka palvelujärjestelmässä tulee määritellä uudelleen
  - Vaikutusarviointien merkitys
  - Uudistumisen momentum useista reformeista johtuen
  - Monitoimijaisen yhteistyön merkitys – kaikkien osapuolten välillä

”Multa ei oo koskaan kysytty palautetta...Et se on niiku tosi paljo myös noitten ammattilaisten varassa et mitä sulle käy et sä et niiku pysty siihen sataprosenttisesti vaikuttaan et minne [palveluun] sä päädyt tai silleen.” Nuori Nuone-tapaamisessa

Mitä tarvitaan?

- Rohkeutta tehdä radikaalejakin muutoksia lastensuojelun tehtävään, nykyiseen lastensuojelulakiin ja palvelujärjestelmään
- Lastensuojelun tietopohjan korjaaminen
- Lastensuojeluun on järjestettävä riittävät resurssit, jotta ihmiset jaksavat tehdä tärkeää työtä
- Kustannusten painottamista lasten, nuorten ja perheiden voimavaroja tukeviin toimiin, jolloin lastensuojelu voi keskittyä ydintehtäväänsä eli lasten ja nuorten viimesijaiseen suojeluun
- Keskeinen osa muutosta kohti humaania lastensuojelua on lasten ja nuorten kunnioittaminen ihmisinä, joilla on perus- ja ihmisoikeudet.
- Lastensuojelun ennakoitavuuden, avoimuuden ja vaikuttavuuden lisääminen.

A person wearing a beanie and a jacket with a backpack is seen from behind, looking towards a large, multi-story building. The scene is dimly lit, suggesting dusk or dawn, and the overall color palette is a muted, teal-blue. The person's backpack is a simple, light-colored drawstring bag. The building in the background has many windows, some of which are illuminated from within.

Kiitos!